

ת"פ 27142/12/12 - מדינת ישראל נגד מועתסם עליאן

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 27142-12-12 מדינת ישראל נ' עליאן

בפני כב' השופטת חנה מרים לומפ
בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

מועתסם עליאן

הנאשם

גזר דין

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו בכתב אישום מתוקן בעבירות של גניבת רכב והסעת תושב שטחים בכך שביום 11.12.12 בסמוך לשעה 02:45 בא-טור גנב ביחד עם אחר תושב שטחים רכב השייך למוחמד יגמור. הנאשם והאחר נכנסו לרכב בדרך שאינה ידועה למאשימה, שברו את מערכת ההנעה של הרכב, והניעו את הרכב באמצעות מברג.
2. תחילה תושב השטחים נהג ברכב ובהמשך, אספו הנאשם ותושב השטחים את חברם, שאף הוא תושב שטחים, והמשיכו בנסיעה. במהלך הנסיעה, החליף הנאשם את תושב השטחים בנהיגה ברכב ובכך הסיע שני תושבי שטחים ברכב. שוטר הקים מחסום יזום והבחין בנאשם ובנוסעים ברכב, הורה לנאשם לעצור וכך נעצר הנאשם ונתפס.
3. מאחר שהנאשם היה בעת ביצוע העבירה בן 20, התקבל תסקיר בעניינו. מתסקיר שירות המבחן עולה כי הנאשם בן 21, לומד ספרות אנגלית באוניברסיטת אל קודס במזרח ירושלים מתגורר בבית הוריו בכפר ג'אבל מוכאבר. קצינת המבחן התרשמה כי הנאשם מנהל אורח חיים נורמטיבי, וכי לנאשם משפחה יציבה ותומכת המנהלת אורח חיים דתי מסורתי ומשקיעה בחינוך ילדיה. יחד עם זאת, קצינת המבחן התרשמה כי הנאשם חווה גוננות יתר וחוסר הצבת גבולות מבני משפחתו.
4. עוד עולה מהתסקיר כי הנאשם סיים 12 שנות לימוד עם בגרות מלאה, החל ללמוד לימודים גבוהים באוניברסיטת חברון במשך שנתיים. בעקבות ביצוע העבירה עזב הנאשם את האוניברסיטה בעצת אביו וזאת על מנת להתרחק משותפיו לעבירה. בהמשך החל הנאשם ללמוד ספרות אנגלית באוניברסיטת אל קודס שם הוא לומד עד היום. הנאשם משקיע את זמנו בלימודיו, הוא סובל מבידוד חברתי, מאחר שאביו אסר עליו להיפגש עם בני גילו על רקע מעורבותו בעבירה הנוכחית.
5. באשר לביצוע העבירות, מסרה קצינת המבחן כי הנאשם לוקח אחריות חלקית לביצועו, שכן הנאשם שלל בפניה את האמור בסעיף 1 ו-2 לכתב האישום המתוקן. הנאשם מסר לקצינת המבחן כי הוא לא ידע שמדובר ברכב גנוב וכי חבריו הגיעו לביתו כאשר הרכב כבר מונע וביקשו ממנו לנהוג ברכב, מאחר שאין להם רישיון נהיגה ישראלי. עוד

טען הנאשם כי הוא לא ידע שאין לחבריו אישור כניסה לישראל. עוד מסרה קצינת המבחן כי הנאשם חש כי הוא הקורבן, אולם לקח אחריות על כך שלא בירר באופן נרחב אודות מקור הרכב וכן כי אין לחבריו אישור כניסה לישראל. קצינת המבחן ציינה כי הנאשם חש חרטה ובושה לנוכח ההליך הפלילי המתנהל כנגדו.

6. קצינת המבחן המליצה על הטלת מאסר על תנאי והתחייבות וזאת נוכח גילו הצעיר של הנאשם המנהל אורח חיים עצמאי ונורמטיבי, וכן נוכח החרטה והבושה אשר הוא חש ובהתחשב בכך שהנאשם הפיק לקחים מהליך זה ומדובר במעידתו הראשונה והיחידה בפלילים.

7. בפתח הדיון ביום 26.12.2013 ונוכח החזרה מהודאה בפני קצינת המבחן ולאחר שבית המשפט הסביר לנאשם כי אם הוא חפץ בכך הוא יאפשר לו לחזור בו מהודאתו ובית המשפט ישמע את הראיות בתיק, מסר הנאשם כי הוא חוזר על הודאתו, הוא מבין את האמור בכתב האישום ומודה בו.

8. ב"כ המאשימה ציין את הצורך להגן על הציבור מפני הפגיעה ברכושו, את הצורך בהרתעה שכן מדובר בעבירה קלה לביצוע אך קשה לתפיסה. עוד ציין את הפגיעה בביטחון מדינת ישראל ותושביה, בכך שהנאשם ביצע את הנאשם בצוותא חדא עם תושב שטחים ואף הסיעם ברכב. בנסיבות אלה, כאשר מדובר בעבירה שבוצעה בצוותא, תוך הצטיידות במברג וגרימת נזק לרכב, סבר ב"כ המאשימה כי מתחם העונש ההולם הוא בין 18 חודשי מאסר ועד ל- 30 חודשי מאסר. ב"כ המאשימה מסר כי כנגד תושב השטחים הנוסף לא הוגש כתב אישום מחוסר ראיות וכי כנגד המעורב הנוסף הוגש כתב האישום, אך טרם נגזר דינו. אשר לעונש המתאים, נוכח לקיחת האחריות החלקית של הנאשם, בהתחשב בנסיבותיו האישיות של הנאשם ובהתחשב בצורך בענישה מרתיעה בעבירות מסוג זה, עתר ב"כ המאשימה לעונש של 24 חודשי מאסר ומאסר מותנה.

9. ב"כ הנאשם ביקש להבחין בין הנאשם לבין המעורבים האחרים אשר אחד מהם כלל לא הועמד לדין והשני טרם נגזר דינו. הוא טען כי נסיבותיו של הנאשם קלות יותר שכן הוא תושב ישראל, בעוד ששותפיו תושבי חברון. לדברי ב"כ הנאשם, הנאשם והאחרים למדו יחד באוניברסיטת חברון והם אלה אשר פיתו את הנאשם וניצלו את מעמדו כתושב ירושלים על מנת שסייע להם לגנוב את הרכב. ב"כ הנאשם הדגיש כי אין המדובר בעבירת גניבת רכב קלאסית אלא במעשה שטות של הנאשם וחבריו הנובע ממצוקתם הכלכלית. ב"כ הנאשם הדגיש כי מדובר ברכב ששווי פחות מ- 4,300 ₪ והרכב אף הושב לבעליו ולכן, יש לשים לב בקביעת מתחם העונש ההולם, לשווי הרכב ולנזק הפוטנציאלי הנמוך במקרה זה, כפי שהפסיקה מאבחנת בין גניבת אופנוע לגניבת רכב או לגניבת משאית.

10. ב"כ הנאשם הוסיף וטען כי הנאשם בן למשפחה נורמטיבית מרובת ילדים הנמצאת במצוקה כלכלית. לדבריו ההליך הפלילי גרם לנאשם ולבני משפחתו בושה רבה.

11. ב"כ הנאשם ביקש להתחשב בנאשם מטעמי שיקום ולחרוג מן המתחם מטעם זה. עוד ציין את גילו הצעיר של הנאשם בעת ביצוע העבירה, את עברו הנקי ואת ההמלצה יוצאת הדופן לקולא של שירות המבחן. נוכח זאת, ביקש ב"כ הנאשם מבית המשפט כי יסתפק במאסר קצר אשר ירוצה בעבודות שירות.

12. הנאשם מסר כי הוא מתנצל על האירוע, הביע חרטה רבה, הוא טען שהוא נגרר אחר חבריו, הוא חש בושה רבה על מעשיו וביקש כי בית המשפט לא יטיל עליו עונש של מאסר, שכן הדבר עלול להשפיע על לימודיו.

מתחם העונש ההולם

13. בבואי לשקול את מתחם העונש ההולם אתחשב בערך החברתי המוגן אשר המחוקק ראה צורך רב לבצר את מעמדו וקבע לצד העבירות הקשורות ברכב, פרק מיוחד בחוק העונשין בו נקבעו עונשי מקסימום חמורים לצד עבירות אלה.

14. אשר לנסיבות ביצוע העבירה, אתחשב בכך שמדובר בעבירה לה קדם תכנון מוקדם, שכן הנאשם הגיע אל המקום ביחד עם חברו תושב חברון, הם ביצעו את העבירה בצוותא, שברו את מערכת ההנעה של הרכב והניעו את הרכב באמצעות מברג. לכך מצטרפת עבירה נוספת של הסעת תושב שטחים שלא כדין וכן הסעת תושב שטחים נוסף שלא היה מעורב בביצוע העבירה.

15. כמו כן, אתחשב בכך שהנאשם גרם נזק בפועל לרכב וכן היה עלול לגרום נזק רב יותר לו לא היה נתפס על ידי שוטר. עוד יצוין כי מלבד הנזק לרכוש, נגרמת עוגמת נפש נוספת לנפגע העבירה בשל הפגיעה בתחושת הביטחון האישי. מנגד אתחשב בכך שעבירת גניבת הרכב לא הושלמה, הנאשם ציית מיד להוראת השוטר, הרכב הוחזר וכן אתן משקל נכבד לכך ששווי של הרכב נמוך מאוד ולכן הנזק שנגרם בפועל וכן הנזק הפוטנציאלי הוא נמוך ביותר.

16. מאחר שמדובר באירוע אחד יש לקבוע מתחם עונש הולם לאירוע כולו וזאת על פי סעיף 40(א) לחוק העונשין התשל"ז - 1977 (להלן: החוק).

17. אשר על כן, אני קובעת כי מתחם העונש ההולם בשל מעשה זה הוא בין 9 ל- 24 חודשי מאסר. (ר' בת.פ. 10959-03-12, ת.פ. 1242-06-12, ת.פ. 6317-02-12, ת.פ. 18914-09-11, בת.פ. 6312-02-12, עפ"ג 5832-07-13, עפ"ג 11136-02-13 וע"פ 7078-03-13).

18. למרות המלצת שירות המבחן להטלת עונש של מאסר על תנאי והתחייבות, נוכח חומרת העבירה והצורך לתת דגש על הרתעת הרבים, מאחר ששירות המבחן לא המליץ על טיפול בעניינו של הנאשם, לא מצאתי לאמץ את המלצת שירות המבחן.

19. העובדה כי הנאשם הוא צעיר ללא עבר פלילי, אינה מצביע על היותו משוקם, אלא מדובר על נסיבות אישיות. מכאן שהנאשם אינו נכנס בגדרי סעיף 40 ד' לחוק העונשין ואין לראות בנאשם כמי שהשתקם. כפי שקבע כב' השופט רובינשטיין ברע"פ 6443/12 ליצקי נ' מדינת ישראל בפסקה ו' (פורסם ביום 09.09.12), "הרי שאותן **"נסיבות מיוחדות" אין משמעם ניהולם של חיים נורמטיביים גרידא, דבר המצופה מכל אדם ואדם אלא שנדרש דבר מה מעבר לכך.**"

20. עוד יצוין בהקשר זה, כפי שנפסק ברע"פ 2258/13 אליהו מאירוב נ' מדינת ישראל (ניתן 30.4.13 שם בפסקה 13), "כי על אף חשיבות המלצותיו של שירות המבחן, גזירת הדין נעשית בידי הערכאה השיפוטית ומכאן שעמדת שירות המבחן, אינה אלא אחד השיקולים העומדים בפני בית המשפט בבואו לגזור את דינו של הנאשם - לעיתים יאמץ בית המשפט את המלצת שירות המבחן במלואה, לעיתים יאמץ אותה בחלקה ולעיתים ידחה אותה מכל וכל. כל עניין ונסיבותיו הוא, וכל מקרה ייבחן לגופו, תוך מתן משקל ראוי להמלצת שירות המבחן".

21. הנאשם לא נזקק לטיפול, הוא טעה כאשר הצטרף לחברו והחליט לבצע עבירה, המניע לביצוע העבירה הוא מצוקה כלכלית, ולכן לא מצאתי לחרוג ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום, אלא התחשבתי בתסקיר החיובי בקביעת העונש המתאים.

העונש המתאים:

22. בבואי לגזור את דינו של הנאשם אשקול לקולא את גילו הצעיר של הנאשם, היותו בגיר צעיר, את נסיבותיו האישיות, וכן אתחשב בכך שמדובר במעידתו הראשונה והיחידה בפלילים וכי הנאשם לקח אחריות למעשיו והביע עליהם חרטה ובושה. עוד אתחשב בכך שהנאשם למד את הלקח, שינה את מקום לימודיו ומזה כשנה הוא ממשיך לתפקד באופן נורמטיבי.

23. עוד אשקול את הצורך בהרתעת הנאשם ובהרתעת עבריינים נוספים מלבצע עבירות הפוגעות ברכוש הזולת בכלל וגניבת רכב בפרט. באשר למהות העבירה, אין לי אלא להפנות לדברים שנאמרו בבית המשפט העליון:

"העבירות מן הסוג הזה הינן בבחינת 'רעה חולה' שפגיעתן היומיומית ביחידים ובציבור היא בלתי נסבלת. על פי הנתונים הידועים לכל, התופעה של גניבת כלי רכב מתעצמת והגיעה להיקפים מדאיגים. אין זאת אלא שהקלות הרבה שבה ניתן לבצע עבירות מן הסוג הזה והקושי לאתר את המעורבים ולהביאם לדין - מעודד עבריינים לשלוח ידם בעבריינות הזאת למען תאוות בצע." (ראה ע"פ 5128/97; 344/98 עלא מנסור נ' מדינת ישראל (לא פורסם));

24. על דברים אלה שב וחזר בית המשפט העליון ברע"פ 6163/07 חדורה מוחמד ואח' נגד מדינת ישראל (ניתן ביום 22/05/08). שם נקבע, כי גניבות הרכב עודן בבחינת 'מכת מדינה' המחייבות ענישה מרתיעה, (ראה שם פסקה 13) וכן הוסיף שם המשנה לנשיאה כב' השופט א' ריבלין:

"עבירות הרכוש מן הסוג הזה הן עבירות חמורות שפגיעתן רעה; יש בהן כדי לפגוע באזרחים תמימי דרך ולשבש את אורח חייהם ואת איכות החיים. העונש היאה להן הוא, ככלל, עונש חמור."

25. אשר על כן לאחר ששקלתי את הנסיבות לחומרה ולקולא ובשים לב להמלצת שירות המבחן החלטתי להטיל על הנאשם עונש במדרג הנמוך של המתחם כדלהלן:

א. 9 חודשי מאסר, בניכוי ימי מעצרו 12.12.13 עד 18.12.13.

ב. 12 חודשי מאסר, הנאשם לא ירצה עונש זה, אלא אם יעבור במשך שנתיים מיום שחרורו על עבירה לפי פרק יא' סימן ה' לחוק העונשין.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים תוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, כ"ו אדר תשע"ד, 26 פברואר 2014, במעמד ב"כ הצדדים והנאשם.